

Medlemsblad för

Svensk-Lettiska Föreningen Nr 1 (51) 2010, Januari

Ordförande: Martin Ancons, tel 070-292 94 80, e-post: martin@envengi.com
Redaktion: Conny Mörke, Bäverbäcksgård 15, 1 tr, 124 62 Bandhagen
tel 073- 581 77 15, e-post: conny.morke@telia.com
Postgiro: 94 86 93-7, medlemsavgift 150 kr
Hemsida: www.svensklettiska.se

Motioner ska vara styrelsen tillhanda senast 31 januari

Motioner ska enligt 16 § i våra stadgar vara styrelsen tillhanda senast 31 januari.

16 § Förslag till ärenden att behandlas av årsmötet
Såväl medlem som styrelsen får avge förslag att behandlas av årsmötet. Förslag från medlem skall vara styrelsen tillhanda senast 31 januari för att behandlas vid årsmötet. Motioner och styrelsens yttranden över dem skall medfölja kallelse till årsmötet.

Styrelsen

Välkommen till medlemmöte onsdagen den 3 februari kl 18.00 på Stiftelsen Musikkulturens Främjande - The Nydahl Collection -, Riddargatan 37, Stockholm.

Program:

Organisten/orgelkonsulten Göran Grahn*, chef på denna stiftelse, som är ett museum, visar samlingarna av musikinstrument och ger oss också smakprov på hur någon av de gamla orglarna och hur något klavikord låter.

Museientré: 70 kr/person

Efter visningen på ca en timme blir det mingel till självkostnadspris i en av museisalarna.

Anmälan, som är nödvändig då utrymmet är begränsat, senast måndagen den 1 februari till info@svensklettiska.se eller per telefon 08 80 11 80 till Diana KE.

Styrelsen

* Göran Grahn har hjälpt ett antal kyrkor i Estland, Lettland och Litauen att efter självständigheten 1991 renovera de gamla orglarna som visade sig vara i dåligt skick. För att bättre kunna kommunicera med församlingsmedlemmarna har han lärt sig såväl estniska, lettiska som litauiska. Det är en prestation!
Göran Grahn har numera ett eget företag, Orgelkonsult, och han är också verksam som organist i Engelska kyrkan i Stockholm. Bland balterna är Göran Grahn kanske mest känd som den generösa värd som bjuder in alla balter till en Baltisk Julfest i sin villa på Lidingö.

Några ord om 20 års jubileum i Riga den 6 november 2009

Det var en stor uppslutning till 20 års firande av Förbundet Lettland - Sverige, C:a 50-60 pers. Deltagare från Nätverk Sverige – Lettland var närvarande så även personal från Svenska Ambassaden med Ambassadör Mats Staffansson i spetsen. Ett antal gratulationstal hölls, så även jag höll ett litet anförande där jag gratulerade vår systerförening och önskade dem lycka till i sitt fortsatta arbete och samtidigt påpekade att vi från vår sida önskade ett närmare samarbete med dem. Ett antal Svensklärare från grannländerna som var i Riga, var inbjudna att delta i firandet. Föreningen bjöd på den traditionella Gustav Adolf bakelsen med tillhörande drycker. En mycket välspelade kvartett underhöll gästerna med Svenska melodier bl.a. spelade och sjöng flera låtar av Bellman på Lettiska. Firandet varade i C:a 2 timmar men många stannade kvar och fortsatte att mingla långt efter det officiella avslutet. Jag hade förmånen att få träffa Ambassadör Mats Staffansson och berätta bl.a. om vår förenings verksamhet, han visade ett intresse för vår verksamhet och jag fick intrycket att han engagerar sig mycket i att försöka få igång ett bättre samarbete mellan Lettland och Sverige, han är närvarande på alla evenemang som Förbundet Lettland - Sverige arrangerar, så även i viss mån stöder föreningen ekonomiskt.

Jag lyckades att arrangera ett möte dagen efter med två representanter från Förbundet Lettland - Sverige, nämligen Vija Kasakovska och en annan dam som jag inte fick namnet på. De berättade för mej att föreningen lever en ganska tynande tillvaro och det var få som kom på deras möten, men de försöker varje år arrangera olika fester, bl.a. Luciafest, Gustav Adolfs dag och på hösten en kräftska. Vi kom överens om att vi fortsättningsvis skall ha med Vijas mailadress i vår utskickslista och hon i sin tur skall se till att övriga medlemmar får vår information. Jag nämnde att vi borde få ett bättre samarbete och första steget är naturligtvis att få igång en

kommunikation mellan föreningarna. Jag tog upp frågan angående vår och deras Logga och de skulle se till att den blev omritad i något annat format, jag tog mej friheten att lova dem att vi står för den kostnaden.

Martin Ancons

Stockholms-letterna firade 91-årsdagen av Lettlands självständighetsförklaring

Den 18 november var det 91 år sen den unga nationen Lettland utropade sig självständig från Ryssland och sovjetstaten. Ett år senare, den 18 november 1919, hissades den unga republikens röd-vit-röda flaggan för första gången i tornet på Riga slott.

Årets högtidsfirande inleddes med en gudtjänst i en välfylld Adolf Fredrikkyrka med predikan av Normunds Kamergrauzis och medverkan av Stockholms lettiska kör. Ordförande i Lettiska Nationaldagskommittén Mudite Hoogland-Krasts hälsade därefter välkommen i Z-salen i ABF-huset på Sveavägen. Ett välkomstanförande som berörde relationerna mellan Sverige och Lettland i krisens tid levererades av Lettlands ambassadör i Sverige, Elita Kuzme, åtföljd av nationalsången. Nationalsången upprepades en gång till, prick klockan 20 (kl 21 Lettlandstid) enligt överenskommelse bland alla lettiska organisationer världen över som deltog i firandet just vid denna tidpunkt.

Högtidstalet hölls detta år av journalisten och ordförande i Lettlands nationella kulturråd Sarmite Elerte. I sitt utmärkta tal berörde fru Elerte upprepade gånger behovet av ”medborgerlig idealism” för att lyfta Lettland och sträva till att förena den lettiska och den europeiska identiteten. Medborgarnas medverkan i samhälleliga processer är starkare än varje annat system, påpekade fru Elerte. Den var starkare än Berlinmuren, starkare än sovjetarmén och behövs nu mer än någonsin i Lettland för att åter få ordning på självaste grundvalarna.

I en intressant jämförelse med grannen Estlands strävanden åt samma håll nämnde fru Elerte behovet av en gemensam utvecklings-”taktik för framtiden” med klara, konkreta mål flera decennier framåt. Istället för att låta sig passivt styras av undermåliga makthavare så krävs ett uppvaknade hos letterna. Det krävs medborgerlig medverkan för att gemensamt skapa ett land där var och en ska kunna uppnå sitt livs mål, där människorna ska kunna vara kreativa, oberoende, framgångsrika, där var och en tar ansvar för sina val, där hårt arbete lönar sig och där inte någon enda blir lämnad ensam i olycka. Medborgerlig idealism behövs för att i en demokratisk Lettland bättre kunna samarbeta med varandra och för att bättre kunna förvalta sitt land. Landet Lettland som man har till låns under en begränsad till, det behöver man kunna lämna till kommande generationer i gott skick. För detta behövs starka, beslutsamma medborgare som engagerar sig, avslutade fru Elerte sitt tal med.

Lettlands president Valdis Zatlers i sitt videotal till utlandsletterna världen över berörde vikten av att alla letter, oavsett var de bor, ska känna Lettland i sitt hjärta, tänka på sitt land, göra något gott för Lettland och för att hedra landet. President Zatlers berörde den viktiga rollen som lettiska organisationer ute i vida världen spelar i strävan att stå fast vid de värderingar som ska bidra till arbetet att skapa en god, ljus, demokratisk stat.

Båda talen finns att läsa i översättning till svenska på föreningens hemsida.

Presidents tal följdes av tillkännagivandet av Lettiska Världsförbundets hederspris 2009 samt Kulturfondens pris 2009, som i år gick till styrelsemedlemmen Diana Krumins-Engstedt för hennes arbete att sprida den lettiska kokkonsten i Sverige genom sin i 2008 utkomna receptbok ”Mor lärde mig”.

Under pausen kunde de traditionella lettiska småpirogerna, ”piragi”, avnjutas. Receptet för dessa går att finna i ovannämnda receptbok som kommer att finnas till salu under kommande medlemsmöten så länge lagret räcker. Ett uppfreskande glas bubbelvin, ”Rigas Shampanietis”, fick avsluta pausen som åtföljdes av musik.

Festkonsertens solist var denna gång den bejublade konsertpianisten Elina Shirone (född 1983) som i Sverige har uppträtt tillsammans med bl a Sverige Radios Symfoniorkester samt Malmö Symfoniorkester. Den virtuosa unga pianisten bjöd på ljuva toner av såväl Frédéric Chopin samt verk av lettiska tonsättare såsom Janis Medins, Gerogs Pelecis och Volfgangs Darzins. Konserten var en ljuvlig avslutning på kvällen.

Vi från Svensk-lettiska föreningen som var närvarande vill uttrycka ett särskilt tack till Lettiska Nationaldagskommittén och i synnerhet dess ordförande Mudite Hoogland-Krasts för en mycket välordnad och trevlig högtid.

Astrid Klavins-Sköldebring

Lettisk kulturfest

Torsdagen den 26 november 2009 välkomnade Lettlands ambassad och Lettiska Centralrådet i Sverige till en kväll med kulturinslag från och om Lettland. Besöksantalet uppskattades till ca 60 st.

Författaren och översättaren Juris Kronbergs sammanfattade **Lettland i fokus**, på Bokmässan 2008, och presenterade det senaste årets lettiska böcker i svensk översättning, svenska böcker i lettisk översättning samt böcker på svenska skrivna av letter i Sverige.

Författaren Pär Lindström berättade om sin nyutkomna bok *Lär känna Lettland*.

Riga och Umeå är Europas kulturhuvudstäder 2014. Aiva Rozenberga från Riga, projektledare för Riga 2014, redogjorde för planerade aktiviteter för den lettiska huvudstaden under detta år.

En välförsett Bokbord med många specialpriser erbjöds. Även en DVD med filmen *Fotografen från Riga* fanns till salu, som föreningen också inhandlat och kommer att visa på ett senare medlemsmöte. Försäljningen ska under kvällen ha varit mycket lyckad. Pär Lindström fick ta en taxi hem och hämta fler böcker till intresserade köpare.

Svensk – Lettiska Föreningen har Pär Lindströms bok *Lär Känna Lettland* och flera av kvällens presenterade böcker till salu: http://www.svensklettiska.se/empty_22.html
Kontakta gärna Lars Hjeltman för mer information 08-530 263 70, 070-6997485.

Mingel med förfriskningar och lettiskt tilltugg avslutade ca 20:00 kvällen.

Conny Mörke

Skänkportalen Ziedot.lv på svenska gör nyårslöfte lätt att infria

När hjälpen behövs som mest bland Lettlands fattiga barnfamiljer, gamla och sjuka, har det också blivit lättare för fler att göra en hjälpinsats. Den i Lettland väl etablerade skänkportalen på internet Ziedot.lv finns sedan en tid i svensk översättning på www.ziedot.lv/sv.

Ziedot.lv erbjuder ett enkelt och säkert sätt att skänka pengar till noga utvalda och kontrollerade välgörenhetsprojekt.

Skänkportalen är resultatet av ett samarbete mellan fonden ”Ziedot” och Swedbank, i syfte att främja positiva sociala förändringar. Tack vare samarbetet går 100 procent av bidragen direkt till det avsedda ändamålet. Ziedot.lv har en tydlig och rak redovisning av vart pengarna går och organisationen backas upp av kända företag i Lettland.

Jag och några tidigare kollegor i SAS är glada över att våra blygsamma insatser resulterat i den svenska Ziedot-portalen och uppmärksamhet i media för de svagas behov. Vi uppmanar nu våra nätverk i näringslivet att använda Ziedot.lv/sv och hoppas att medlemmarna i Svensk-lettiska vill göra likadant.

SVT:s Rapport sände dagen före julafton ett belysande reportage om den svåra situation i Lettland och om Ziedot.lv.

Bestäm dig du också för att stödja ett projekt på Ziedot.lv/sv! Ett nyårslöfte som är lätt att infria och som gör skillnad för medmänniskor i vårt nära grannland!

Andris Zvejnieks